

Sygn. akt: I C 358/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Rybarczyk
Protokolant:	St. sekr. sądowy Anna Wysocka

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2016 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa **J. S.**

przeciwko K. T. (1)

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego K. T. (1) na rzecz powoda J. S. kwotę 63.591,38 zł (sześćdziesiąt trzy tysiące pięćset dziewięćdziesiąt jeden złotych 38/100) z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 11.05.2011 do dnia 31.12.2015 i odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 1.01.2016 do dnia zapłaty
2. Zasądza od pozwanego K. T. (1) na rzecz powoda J. S. kwotę 7694,58 zł (siedem tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt cztery złote 58/100) z tytułu zwrotu kosztów procesu
3. W pozostałej części powództwo oddala

SSO Wojciech Rybarczyk

I C 358/15

UZASADNIENIE

Powód J. S. wniósł przeciwko pozwanemu K. T. (1) pozew, w którym domagał się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kwoty 148.702 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że zawarł z pozwanym w dniu 14.07.2010 r umowę, której przedmiotem było ustalenie wzajemnej współpracy w negocjacjach z (...) Zakładami (...) S.A. w B., która była równocześnie przedwstępna umową spółki jawnej. W celu realizacji powyższej umowy powód zainwestował łącznie kwotę 148.702 zł. W czasie gdy powód przebywał za granicą pozwany sam zawarł umowę z W.Z.L. nr 2 w B. pomijając w niej powoda co stanowiło naruszenie łączącej strony umowy. Powód wskazał, że zawarcie umowy z W.Z.L. nr 2 w B. byłoby niemożliwe bez wcześniejszych inwestycji finansowanych dokonanych przez powoda. Środki zainwestowane przez powoda zostały przeznaczone między innymi na wyszkolenie kadry, pokrycie kosztów znaków firmy (...), wykonaniem banerów reklamowych, wynajmem stoiska na wystawie A (...). Na cele związane z planowaną działalnością powód przekazywał

pozwanemu również różne kwoty w gotówce. Powód pismem z dnia 7.04.2011 wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 142.000 zł. Pozwany nie odpowiedział na to wezwanie.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, że porozumienie stron o współpracy zawarte 14.07.2010 r nie było umową przedwstępną spółki jawnej albowiem nie zawierało istotnych elementów umowy spółki jawnej. Porozumienie to miało na celu wyłącznie potwierdzenie istniejącego już od dłuższego czasu stanu faktycznego związanego z negocjacjami stron ze spółką (...) w celu podpisania umowy o współpracy w zakresie serwisowania samolotów Cirrus (...) oraz Cirrus (...). Pozwany nie zaprzeczył temu, że strony negocjowały dodatkowo zawarcie umowy spółki jawnej jednak umowa taka nigdy nie została zawarta.

Pozwany podniósł również, że powód nie ma w niniejszej sprawie legitymacji procesowej czynnej. Wskazał, że legitymację taką ma żona powoda, na którą w zasadzie widnieją wszystkie dokumenty, z których można wyliczyć wskazaną w sprawie ewentualną szkodę. Faktury wystawiane są na K. S. i z jej rachunku bankowego dokonywane były wypłaty.

Pozwany zaprzeczył również temu, że zawierając umowę z (...) nr 2 w B. pominął w niej powoda. Wskazał, że w punkcie 10.1 umowy został dokonany zapis, który zabezpieczał interesy powoda jak i ewentualnej przyszłej spółki jawnej, którą strony miały zawiązać.

Wyrokiem z dnia 4.06.2014 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy oddalił powództwo i orzekła o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku powód wniósł apelację, w wyniku której Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 5.03.2015 uchylił powyższy wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy albowiem zaniechał zbadania podstawy materialnoprawnej dochodzonego roszczenia. Wskazał, że przy ponownym rozpoznawaniu sprawy należy poczynić ustalenia faktyczne, których przedmiotem będą wzajemne relacje prawne łączące strony oraz zasady wzajemnych rozliczeń stron na wypadek zakończenia współpracy. Sąd Apelacyjny wskazał również, że udokumentowanie nakładów dokonanych przez powoda w sposób wymagany w przepisach o rachunkowości nie stanowi wymogu koniecznego do ich rozliczenia w postępowaniu cywilnym. Również sam fakt wystawienia faktur na żonę powoda nie oznacza automatycznie zakwestionowania legitymacji czynnej powoda.

Podczas ponownego rozpoznawania sprawy strony podtrzymały swoje pierwotne stanowiska. Pozwany wskazał również, że w związku ze współpracą stron, która miała na celu zawarcie umowy z W.Z.L. nr 2 w B. poniósł wydatki, które nie zostały rozliczone. Powód podniósł natomiast, że wydatki te pokrywane były ze środków przekazywanych pozwanemu przez powoda. Strony nie wnosiły o ponowne przesłuchanie świadków, którzy złożyli zeznania przed wydaniem pierwszego wyroku w sprawie

Sąd ustalił co następuje:

Powód J. S. i pozwany K. T. (2) poznali się na targach lotniczych w B. w maju 2009 r. Powód zamierzał kupić w Stanach Zjednoczonych używany samolot typu Cirrus i poszukiwał osoby, która mogła pomóc w dokonaniu takiego zakupu. Pozwanego przedstawiono powodowi jako amerykańskiego pilota, który może pośredniczyć w takim zakupie. Strony doszły do porozumienia w tej sprawie i pozwany sprowadził dla powoda samolot. Cenę za samolot powód zapłacił bezpośrednio firmie, która go sprzedawała. Ponadto przekazał pozwanemu kwotę 29.000 dolarów z tytułu wynagrodzenia i zwrotu kosztów związanych z zakupem samolotu. Samolot został zakupiony dla firmy, którą prowadzi żona powoda za jej wiedzą i zgodą. Firma żony powoda jest firmą rodzinną, powód jest pełnomocnikiem żony i ma upoważnienie do dysponowania środkami z konta firmy. Samolot został wzięty przez firmę żony powoda w leasing.

/dowód: zeznania powoda J. S. k. 175v- 177, 438-440, 795-796

Zeznania pozwanego K. T. (1) k. 206-209, 796-797

Zeznania świadka K. S. k. 794-795

Pełnomocnictwo dla powoda od żony k. 463

Pokwitowanie za odbiór pieniędzy za sprowadzenie samolotu oraz faktury tego dotyczące k. 415-433 /

Po sprowadzeniu samolotu do Europy trafił on najpierw do centrum serwisowego na terenie Niemiec. Czas pobytu samolotu, w tym centrum był w ocenie powoda celowo i bezzasadnie przedłużany przez właściciela centrum, który chciał w ten sposób „ukarać” powoda za to, że ten kupił samolot bez jego pośrednictwa za niższą cenę. Ostatecznie samolot do Polski trafił w lutym 2010 r. W związku z tą sytuacją powód nie chciał w przyszłości przekazywać samolotu do w/w serwisu. J. S. wpadł wówczas na pomysł aby otworzyć punkt serwisowy samolotów Cirrus w Polsce. Było to uzasadnione również tym, że liczba tych samolotów w Europie rosła a w Polsce było ich wówczas około 20. Powód postanowił utworzyć punkt serwisowy we współpracy z (...) Zakładami (...) w B., było to spowodowane tym, że w związku ze swoją wcześniejszą zawodową służbą wojskową w B., podczas której był pilotem samolotów odrzutowych, znał niektórych pracowników (...) i miał do nich zaufanie. Kontakty w (...) miał również pozwany w związku z prowadzoną na terenie Polski działalnością gospodarczej.

/dowód: zeznania powoda J. S. k. 175v- 177, 438-440, 795-796

Zeznania pozwanego K. T. (1) k. 206-209, 796-797/

Powód postanowił utworzyć punkt serwisowy we współpracy z pozwanym K. T. (1). Powód i pozwany podjęli rozmowy z (...) w B. i uzyskali wstępną akceptację ich pomysłu. Współpraca z (...) miała polegać na tym, że powód i pozwany uzyskają wszystkie niezbędne do otwarcia punktu serwisowego zezwolenia producenta samolotów Cirrus i będą pozyskiwać klientów natomiast (...) miał być faktycznym wykonawcą prac serwisowych.

/dowód: zeznania powoda J. S. k. 175v- 177, 438-440, 795-796

Zeznania pozwanego K. T. (1) k. 206-209, 796-797/

Początkowo powód i pozwany nie zawarli żadnej umowy w formie pisemnej jednak ich ustne uzgodnienia przewidywały, że będą ponosić koszt związane z uruchomieniem punktu serwisowego i jego późniejszą działalnością po połowie i w takim samym stosunku mieli czerpać dochody z działalności. Powód szacował, że początkowo serwisowanych będzie w ich punkcie 10-15 samolotów a z czasem ilość ta ulegnie zwiększeniu. Warunkami otwarcia punktu serwisowego były: uzyskanie zgody producenta samolotów Cirrus, posiadanie takiego samolotu, zakupienie banerów firmy (...), przeszkolenie mechaników posiadanie niezbędnych narzędzi.

/dowód: zeznania powoda J. S. k. 175v- 177, 438-440, 795-796

Zeznania pozwanego K. T. (1) k. 206-209, 796-797/

Powód był właścicielem samolotu Cirrus spełniał więc jeden z warunków otwarcia punktu serwisowego. W celu spełnienia pozostałych warunków powód i pozwany podjęli rozmowy z firmą (...), zakupili banery tej firmy, wysłali mechaników na szkolenia. Nakłady związane z uruchomieniem serwisu samolotów Cirrus ponosił powód. Do Stanów Zjednoczonych na koszt powoda dwukrotnie wyjechali mechanicy będący pracownikami (...) w celu przejścia niezbędnych szkoleń. Mechanicy (...) przeszli również na koszt powoda szkolenie serwisowe we Francji Organizacją pobytów mechaników w USA oraz kontaktami z producentem samolotów Cirrus zajmował się pozwany K. T. (1). Pieniądze na związane z tym wydatki powód przekazywał pozwanemu. Powód zakupił również banery firmy (...). Ponadto powód poniósł koszty wykupu powierzchni na targach lotniczych w B.. Pozwany ze swojej strony zakupił narzędzia o wartości 2755,64 dolarów.

/dowód: zeznania powoda J. S. k. 175v- 177, 438-440, 795-796

Zeznania pozwanego K. T. (1) k. 206-209, 796-797

Zeznania świadka A. C. k. 203v-204, 255-256

Zeznania świadka A. B. k. 204-204v

Zeznania świadka L. P. (1) k. 205 – 206v, 254-255

Zeznania świadka R. T. k. 257- 257 v

Zeznania świadka Z. M. k. 465-465v

Faktury, dyspozycje wypłat k. 12-33, 35-38,

Pokwitowanie k. 34/

Podczas podejmowania działań związanych z uruchomieniem punktu serwisowego strony w dniu. 14.07.2010 r zawarły umowę oznaczoną jako „Porozumienie o współpracy”. W umowie tej strony oświadczyły, że negocjują podpisanie umowy z (...) Zakładami (...) SA w B. i zobowiązują się do podpisania umowy spółki jawnej o nazwie (...) spółka jawna z siedzibą w B., której przedmiotem działania miała być działalność tożsama z działalnością będącą przedmiotem umowy negocjowanej z (...). Po zarejestrowaniu spółki jawnej i podpisaniu umowy z (...) prawa i obowiązki wynikające z tej umowy miały zostać przeniesione na spółkę jawną. W umowie tej strony nie określiły nowych zasad ich wzajemnych rozliczeń związanych z działaniami mającymi na celu otwarcie punktu serwisowego samolotów Cirrus. Nadal pozostawały aktualne wcześniejsze wspólne ustne ustalenia, że wydatki związane z utworzeniem i późniejszym prowadzeniem punktu serwisowego będą obciążały strony po 1/2 części oraz że ewentualne dochody będą dzielone w taki sam sposób.

/dowód: zeznania powoda J. S. k. 175v- 177, 438-440, 795-796

Zeznania pozwanego K. T. (1) k. 206-209, 796-797

Porozumienie o współpracy k. 9/

W rozmowach z (...) uczestniczyli zarówno powód jak i pozwany. Po kontroli przeprowadzonej przez przedstawiciela firmy (...) na terenie (...) w B. zostały spełnione warunki niezbędne do otwarcia centrum serwisowego. W dniu 8.09.2010 r pozwany K. T. (1) zawarł w imieniu własnym z (...) nr 2 w B. umowę o współpracy handlowej, której przedmiotem było prowadzenie na terenie zakładów (...) centrum serwisowego samolotów Cirrus. Powód w tym czasie przebywał poza granicami Polski i nie uczestniczył w zawarciu tej umowy. W w/w umowie w pkt 10.1 przewidziano możliwość cesji uprawnień i obowiązków zamawiającego tj pozwanego K. T. (1) na inny podmiot.

/dowód: zeznania powoda J. S. k. 175v- 177, 438-440, 795-796

Zeznania pozwanego K. T. (1) k. 206-209, 796-797

Zeznania świadka K. J. k. 252-253

Zeznania świadka Z. M. k. 465-465v

Zeznania świadka L. W. (1) k. 253-254v

zarys umowy handlowej k 132

list intencyjny k 133/

Umowa o współpracy Handlowej k. 452-461 (kompletna)/

Powód po uzyskaniu informacji o podpisaniu przez pozwanego umowy z (...) bez jego udziału poczuł się oszukany albowiem to on był pomysłodawcą utworzenia centrum serwisowego. Podczas podjętych przez powoda z pozwanym rozmów pozwany proponował zawarcie planowanej wcześniej umowy spółki jawnej ewentualnie podjęcia współpracy w innej formie. Warunkiem zawarcia takiej umowy było jednak dokonanie przez powoda zapłaty na rzecz pozwanego kwoty, która miała stanowić koszty poniesione przez pozwanego podczas organizacji centrum serwisowego i jego wynagrodzenia. Z uwagi na to, że pozwany w żaden sposób nie udokumentował swoich wydatków powód odmówił zawarcia z nim jakiegokolwiek umowy.

/dowód: zeznania powoda J. S. k. 175v- 177, 438-440, 795-796

Zeznania pozwanego K. T. (1) k. 206-209, 796-797

Zeznania świadka K. J. k. 252-253

Zeznania świadka B. B. (1) k. 256-257

Projekty umów k. 392-404/

Umowa zawarta przez pozwanego K. T. (1) z (...) nr 2 w B. nie była faktycznie realizowana albowiem pozwany nie wywiązał się z jej postanowień w zakresie dostarczenia niezbędnych narzędzi i dokumentacji. W związku z tym (...) w B. wypowiedział umowę.

/dowód: zeznania powoda J. S. k. 175v- 177, 438-440, 795-796

Zeznania pozwanego K. T. (1) k. 206-209, 796-797

Zeznania świadka L. W. (1) k. 253-254v /

Powód w związku z działaniami mającymi na celu utworzenie centrum serwisowego samolotów Cirrus poniósł wydatki stanowiące równowartość 134.678,38 zł. Wydatki te obejmowały w koszty szkolenia mechaników lotniczych we Francji – 6974,40 euro, zaliczkę na zakup banerów cirrusa – 1475 USD i wpłatę końcową za banery – 1681,42 USD, koszty szkoleń i pobytu mechaników w USA i związane ze szkoleniami wydatki pozwanego – 23.500 USD i 21.122 zł, koszty stoiska na targach lotniczych – 3713,51 zł. Pozwany ze swojej strony poniósł wydatki związane z zakupem części narzędzi potrzebnych w centrum serwisowym o wartości 2755,64 USD.

/dowód: zeznania powoda J. S. k. 175v- 177, 438-440, 795-796

Zeznania pozwanego K. T. (1) k. 206-209, 796-797

Faktury, dyspozycje wypłat k. 102-111

Wydruki z księgi przychodów i rozchodów i vat 759-779

Rejestr VAT, deklaracje podatkowe, księga przychodów i rozchodów/

Sąd uznał za częściowo wiarygodne zeznania powoda J. S.. W ocenie Sądu na wiarę nie zasługują twierdzenia powoda, że pozwany próbował go oszukać i celowo zawarł umowę Z (...) nr 2 w B. z pominięciem udziału powoda. Twierdzenia te nie znajdują uzasadnienia w wynikach przeprowadzonego postępowania dowodowego. Okolicznością bezsporną jest fakt, że w/w umowa została zawarta pod nieobecność powoda i nie został on wskazany w niej jako strona umowy. Okoliczność ta nie daje jednak w ocenie Sądu automatycznie podstaw do uznania, że pozwany działał w złej wierze, na szkodę powoda. Łączy powoda i pozwanego umowa nie określa w sposób precyzyjny czy stroną umowy negocjowanej z (...) mają być zarówno powód jak i pozwany, czy też tylko jeden z nich. Niewątpliwie strony planowały utworzenie

spółki jawnej, która docelowo miała stać się stroną umowy z (...) jednak wcześniejsze etapy działalności przed utworzeniem tej spółki nie zostały przez strony sprecyzowane. Fakt, że w w/w umowie pozwanego z (...) w pkt 10 ust 1 przewidziana jest możliwość cesji praw i obowiązków pozwanego na inny podmiot, które to postanowienie jest spójne z uzgodnieniami powoda i pozwanego zawartymi w umowie z 14.07.2010 świadczy o tym, że pozwany podpisując umowę z (...) przewidywał kontynuowanie współpracy z powodem. Również przedstawiane w okresie późniejszym propozycje pozwanego dotyczące zawarcia umowy spółki jawnej z udziałem powoda potwierdzają ta wolę. W ocenie Sądu dopiero spory stron na temat rozliczenia kosztów podejmowanych w okresie poprzedzającym zawarcie umowy z (...) działań spowodowały, że strony nie kontynuowały dalszej współpracy.

Powyższe okoliczności wskazują, że zeznania powoda w części, w której twierdzi, że pozwany zamierzał go oszukać są niewiarygodne i stanowią one wyłącznie odzwierciedlenie subiektywnej niczym nie popartej oceny zachowania i intencji pozwanego jakiej dokonał powód. Wprawdzie powód przedstawił szereg dokumentów w postaci korespondencji mailowej, wydruków z internetu mających wskazywać na nierzetelność pozwanego, który w ocenie powoda próbował wyłudzić od powoda jak najwięcej pieniędzy to jednak w ocenie Sądu nie mogą one stanowić wiarygodnego dowodu na to, że intencje pozwanego były takie jak przedstawia powód. Dokumenty te stanowią co najwyżej dowód na to, że w rozliczeniach stron dotyczących utworzenia centrum serwisowego a także sprowadzenia samolotu (koszty sprowadzenia książki serwisowej) pozwany starał się wykazywać, że ponosi z tego tytułu wielkie koszty.

W pozostałym zakresie Sąd uznał zeznania powoda J. S. za wiarygodne. Jego zeznania są bowiem logiczne i wewnątrznie spójne znajdują również potwierdzenie w przeprowadzonych w sprawie dowodach z dokumentów w szczególności z przedstawionych przez niego faktur, poleceń przelewów a także pokwitowań, w których pozwany potwierdzał otrzymanie od powoda niektórych kwot wskazanych w pozwie. We wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy kwestiach zeznania powoda są spójne a występujące w nich niedokładności wynikają w ocenie sądu z tego, iż powód z uwagi na upływ czasu nie pamięta szczegółowo wszystkich okoliczności. Nie rzutuje to jednak na wiarygodność jego zeznań.

Sąd uznał za częściowo wiarygodne zeznania pozwanego K. T. (1). Za niewiarygodne Sąd uznał twierdzenia pozwanego, że kwoty, których domaga się od niego powód nie zostały w całości poniesione na pokrycie kosztów związanych z realizacją łączącej strony umowy lecz stanowią one częściowo koszty związane ze sprowadzeniem samolotu powoda. Niewiarygodne są również twierdzenia powoda, że jego wydatki poniesione w związku z umową przewyższają wydatki powoda.

Twierdzenia powyższe nie znajdują żadnego uzasadnienia w przeprowadzonych w sprawie dowodach. Powód przedstawił wprawdzie znaczną ilość różnych dokumentów mających stanowić dowód ponoszenia przez niego dużych wydatków związanych z wykonaniem umowy stron. W ocenie Sądu dokumenty te nie mogą stanowić wiarygodnego dowodu na potwierdzenie powyższej okoliczności.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że dokumenty te w postaci faktur, wydruków operacji na koncie bankowym pozwanego, korespondencji mailowej z powodem są chaotyczne i dotyczą różnych okresów znajomości stron, także tego okresu, który poprzedzał pomysł utworzenia centrum serwisowego kiedy to strony współpracowały przy sprowadzeniu samolotu. Podkreślić należy, że przedstawione przez powoda dokumenty dotyczące zamawiania narzędzi i części lotniczych nie dają podstaw do przyjęcia, że części te zostały faktycznie zakupione i przeznaczone na cele związane z realizacją umowy stron. Powód przyznał, że spośród narzędzi, pozwany faktycznie zakupił narzędzia o wartości 2755,64 USD. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadka L. W. (1) (k. 253-254v) z których wynika, że po zawarciu przez pozwanego u (...) umowy był on zobowiązany do dostarczenia narzędzi specjalistycznych i dokumentacji. Obowiązek ten nie został wykonany i w związku z tym umowa została wypowiedziana a narzędzia, które pozwany dostarczył miały wartość około 3.000 USD. Okoliczności powyższe wskazują, że pozwany nie poniósł wydatków na zakup narzędzi, części i dokumentacji w przeciwnym wypadku nie było żadnych przeszkód aby dostarczyć je do (...) i kontynuować z nimi współpracę. Odmierna postawa pozwanego byłaby nieracjonalna. W ocenie

Sądu okoliczności powyższe przeczą prawdziwości twierdzeń pozwanego o poniesieniu przez niego dużych wydatków na koszty zakupu narzędzi, części i dokumentacji.

Brak jest również wiarygodnych dowodów na prawdziwość twierdzeń pozwanego, że część kwot, których zwrotu domaga się powód stanowią wydatki związane z zakupem i sprowadzeniem do Polski a następnie serwisowaniem jego samolotu. Okolicznością bezsporną jest, że strony dokonały rozliczenia kosztów sprowadzenia samolotu do Polski a cenę za samolot powód zapłacił bezpośrednio sprzedawcy. Przedstawiane przez pozwanego dokumenty, które miałyby wskazywać na to, że powód domaga się zwrotu wydatków z tego tytułu nie są wiarygodne. Pozostają one bowiem w sprzeczności z przedstawionymi przez powoda dowodami z dokumentów w postaci faktur, poleceń przelewów i własnoręcznych pokwitowań pozwanego. Dokumenty te dotyczą wydatków powstałych w okresie współpracy stron przy organizacji centrum serwisowego tj 2010 r a w pokwitowaniu pozwany wprost potwierdził otrzymanie łącznie 5000 USD i 21.122,44 zł oraz to, że kwota 8.500 USD zostanie przekazana na jego konto (k.12-38). Powód przedstawił ze swojej strony dokumenty dotyczące rozliczenia kosztów związanych z zakupem i sprowadzeniem samolotu. Dokumenty te pochodzą z roku 2009 tj okresu, kiedy czynność ta była wykonana (k. 415-427). W ocenie Sądu fakt, że powód na potwierdzenie swoich roszczeń z tytułu kosztów tworzenia centrum serwisowego przedstawił inne dokumenty niż te, które dotyczą kosztów zakupu i sprowadzenia samolotu obalają twierdzenia pozwanego o tożsamości tych kwot co czyni zeznania pozwanego w tym zakresie niewiarygodnymi. Jednocześnie twierdzenia pozwanego, że podpisywał powodowi różne dokumenty nie przywiązując do tego większej wagi nie zasługują na wiarę albowiem biorąc pod uwagę wysokość kwot, których dotyczyły w świetle zasad doświadczenia życiowego trudno uznać aby pozwany działał tak nieracjonalnie.

Za niewiarygodne Sąd uznał również twierdzenia pozwanego, że powód domagając się zwrotu kosztów szkolenia mechaników lotniczych we Francji zaliczył do tych kosztów również koszty serwisowania swojego samolotu, które było wykonywane przy okazji tego szkolenia. Twierdzeń tych nie uzasadniają wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego. Strony w swoich zeznaniach wskazywały, że koszt serwisu samolotu wynosił co najmniej kilka tysięcy euro. Kwoty, których domaga się natomiast powód z tytułu kosztów szkolenia i pobytu mechaników to kwota 6974,40 euro. Wobec zgodności stanowisk stron co do kosztów samych prac serwisowych nie jest wiarygodne twierdzenie pozwanego, że powód w dochodzonej kwocie zawarł także koszty serwisu samolotu. Przeciwno twierdzeniom pozwanego przemawiają także zeznania świadka L. P. (1) (205v) – uczestnika szkolenia i prac serwisowych - z których wprost wynika, że udział polskich mechaników w pracach serwisowych nie wpływał na ich koszt a koszty szkolenia i prac serwisowych były od siebie niezależne, jednocześnie świadek stwierdził, że był to najbardziej pełny serwis tego samolotu a jego koszt był wyższy od normalnej ceny serwisowej. W zestawieniu z zeznaniami stron o kosztach serwisu zeznania tego świadka potwierdzają, że kwota której powód domaga się od pozwanego nie obejmuje samych prac serwisowych gdyż w takim wypadku musiałby być znacznie wyższa.

Za niewiarygodne Sąd uznał również twierdzenia pozwanego o ponoszeniu przez niego szeregu innych wydatków związanych z realizacją umowy łączącej strony w szczególności wydatków związanych z przelotami z USA do Polski a także kosztami związanymi z szkoleniami mechaników w USA. Wyniki postępowania dowodowego przeczą powyższymi twierdzeniami albowiem z przedstawionych przez powoda dokumentów wynika, że przekazywał pozwanemu środki pieniężne na pokrycie szkoleń w USA, pozwany natomiast nie przedstawił wiarygodnych dowodów na to, że ponosił te koszty z własnych środków. Również wydatki związane z przelotami lotniczymi nie są wiarygodne albowiem wskazywane przez pozwanego kwoty z tego tytułu wymagałyby wykonania kilkudziesięciu przelotów w jednym roku.

Jednocześnie wskazać należy, że twierdzenia pozwanego o ponoszeniu wydatków związanych z realizacją umowy stron są sprzeczne z zeznaniami świadka B. B. (1), która była zatrudniona jako księgowa w firmie pozwanego i zeznała, że wszelkie rozliczenia jakie zostały przedstawione powodowi przez pozwanego były opracowane na podstawie różnorodnych dokumentów w większości w języku angielskim, którego świadek nie zna, niektóre z nich były ujęte w zestawieniu wielokrotnie. Jednocześnie wskazała, że jako księgowa firmy pozwanego nie stwierdziła rzeczywistego ponoszenia jakichkolwiek wydatków w związku z umową stron. Również świadkowie L. W. (1) i L. P. (2), którzy kontaktowali się z pozwanym działając w imieniu (...) zeznali, że powód wielokrotnie twierdził, iż poniósł różne

znaczące nakłady w związku z zawarciem umowy z (...) nie przedstawił nigdy jednak wiarygodnych dowodów na ich potwierdzenie okazywał tylko nieuporządkowane dokumenty. (...) akceptował wydatki pozwanego do kwoty 3000 USD, które obejmowały narzędzia i baner reklamowy.

Za niewiarygodne Sąd uznał również twierdzenia pozwanego, że w związku z realizacją umowy stron ukończył na własny koszt kurs w wyniku, którego uzyskał uprawnienia instruktorskie związane z pilotowaniem samolotów Cirrus, i że było to konieczne dla dokonywania oblotów samolotów jakie miały być serwisowane w planowanym punkcie serwisowym. Powód nie kwestionował faktu ukończenia tego kursu przez pozwanego zaprzeczał jednak aby był on odbyty w związku z umową stron. W ocenie sądu twierdzenia pozwanego nie zasługują na wiarę albowiem nie są poparte żadnymi wiarygodnymi dowodami. Wskazać należy, że jest mało prawdopodobne aby pozwany mieszkający na stałe w USA przyjeżdżał do Polski za każdym razem gdy zachodziłaby potrzeba dokonania oblotu samolotu Cirrus po wykonaniu prac serwisowych. Działanie takie byłoby nieracjonalne i generowało dodatkowe nieuzasadnione koszty obniżające dochody stron. Ponadto brak jest jakichkolwiek dowodów na to, że oblot samolotu po wykonaniu prac serwisowych może wykonać wyłącznie pilot mający uprawnienia instruktorskie.

Jednocześnie wskazać należy, że zeznania pozwanego są niekonsekwentne i ulegały w toku kolejnych przesłuchań zmianie. Składając po raz pierwszy zeznania pozwany twierdził, że powód nie rozliczył się z nim z kosztów sprowadzenia do Polski samolotu – 25.000 USD (k. 207) z kolei w późniejszych zeznaniach przyznał, że koszty sprowadzenia samolotu zostały przez powoda uregulowane (k. 796).

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka K. S.. Zeznania świadka są spójne z zeznaniami powoda J. S. i zasługują na wiarę jako logiczne i spójne. Jednocześnie wskazać należy, że świadek miał ograniczoną wiedzę na temat sprawy albowiem sprawami związanymi z zakupem samolotu i tworzeniem centrum serwisowego zajmował się wyłącznie powód.

Za wiarygodne sąd uznał zeznania świadków A. C., A. B. i L. P. (1). Zeznania w/w świadków – pracowników (...) nr 2 w B., którzy uczestniczyli w szkoleniach niezbędnych do wykonywania prac w centrum serwisowym samolotów Cirrus zasługują na wiarę albowiem są logiczne i wzajemnie się potwierdzają. Świadkowie nie posiadają wprawdzie pełnej wiedzy na temat źródeł finansowania szkoleń jednak opisali swoje własne obserwacje dotyczące tych kwestii. Zeznania świadków są tym bardziej wiarygodne, że nie są oni w żaden sposób związani ze stronami postępowania i nie mieli żadnych powodów aby składać zeznania korzystne dla którejkolwiek ze stron.

Sąd uznał za częściowo niewiarygodne zeznania świadka K. J.. W ocenie Sądu na wiarę nie zasługują jej twierdzenia, że pozwany poniósł znaczne nakłady w związku z zawarciem umowy z (...). Zeznania te nie zasługują na wiarę albowiem świadek nie był w stanie wskazać konkretnie czego dotyczyły wydatki poczynione przez pozwanego a w zakresie kosztów dotyczących szkoleń nie była w stanie powiedzieć kto je faktycznie poniósł. W ocenie Sądu zeznania świadka – byłego pracownika kancelarii prawnej obsługującej pozwanego – miały na celu przedstawienie go w jak najkorzystniejszym świetle a ich treść w zakresie wydatków jakie ponosić miał pozwany była oparta na informacjach jakie świadek uzyskał od pozwanego.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka L. W. (1), który z ramienia (...) zajmował się sprawą utworzenia we współpracy ze stronami centrum serwisowego. Zeznania tego świadka są logiczne i wewnętrznie spójne, znajdują także potwierdzenie w zeznaniach powoda oraz świadków A. C., A. B. i L. P. (1) a w zakresie rzekomych wydatków pozwanego także w zeznaniach świadka B. B. (1). Jednocześnie wskazać należy, że Sąd nie stwierdził żadnych okoliczności, które mogłyby podważać wiarygodność tych zeznań.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka Z. M., który z ramienia (...) odpowiadał za część techniczną planowanego we współpracy ze stronami centrum serwisowego. Jego zeznania zasługują na wiarę są bowiem logiczne i znajdują potwierdzenie w zeznaniach powoda oraz świadków L. W. (1), A. C., A. B. i L. P. (1).

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka B. B. (1). Świadek ten zeznał, że jako księgowa firmy pozwanego nie stwierdziła wydatków jakie pozwany miał rzekomo ponosić w związku z realizacją umowy zawartej z powodem opisała

również sposób i materiały w oparciu o które na zlecenie pozwanego sporządzała zestawienie przedstawione powodowi do rozliczenia. Jej zeznania zasługują na wiarę albowiem znajdują potwierdzenie w treści zeznań powoda a także w zeznaniach świadka L. W. (1). Również pozwany przyznał, że zestawienie przedstawione powodowi było błędne jednak winą za jego wadliwe sporządzenie starał się obarczyć świadka B.. W ocenie Sądu brak jest podstaw do przyjęcia, że świadek B. B. (1) składała zeznania niezgodne z prawdą. W szczególności potwierdza to ich zbieżność z zeznaniami powoda oraz zeznaniami świadka W., który również wskazywał, że pozwany nie był w stanie udokumentować swoich wydatków i posługiwał się tylko nieuporządkowanymi budzącymi wątpliwość dokumentami. Jednocześnie wobec tej zbieżności zeznań brak jest podstaw do uznania, że zeznania B. B. są niewiarygodne. W ocenie Sądu nie może podważać ich wiarygodności fakt, że B. B. (1) wyrokiem z 30.12.2011 r (k 316-317) została skazana za popełnienie w dniu 6.10.2010 r przestępstwa między innymi na szkodę K. T. (1)). Skazanie świadka pozostaje bez związku z niniejszą sprawą a wobec zgodności jej zeznań z zeznaniami świadka L. W. (1), z którym nie jest w żaden sposób związana i który nie jest również związany z powodem ani pozwanym nie ma podstaw do kwestionowania wiarygodności zeznań B. B. (1).

Sąd uznał za częściowo wiarygodne zeznania świadka R. T.. W ocenie sądu na wiarę nie zasługują jego twierdzenia, że wyliczenia kosztów pozwanego, które on sam przygotował są prawidłowe. W ocenie Sądu twierdzenia te nie zasługują na wiarę albowiem jak to zostało już wcześniej wskazane brak jest jakichkolwiek wiarygodnych dowodów na poniesienie przez pozwanego wydatków w deklarowanych przez niego kwotach. Sąd nie oceniał wiarygodności zeznań świadka w zakresie jego faktycznego zaangażowania w realizację umowy stron ani funkcji jaką miał pełnić w spółce, którą strony zamierzały zawiązać albowiem nie ma to bezpośredniego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Jednocześnie wskazać należy, że informacje świadka w świetle całokształtu materiału dowodowego wskazują, iż jego faktyczne zaangażowanie w realizację umowy stron nie było wielkie a jego zeznania dotyczące jego funkcji w przyszłej spółce stanowiły wyłącznie opis jego oczekiwań a nie rzeczywiste zamiary stron.

Za wiarygodne Sąd uznał dowody z dokumentów: porozumienia o współpracy (k. 9), umowy o współpracy handlowej (k. 452-461), wezwania do zapłaty z dowodem doręczenia (k. 39-40), pełnomocnictwo udzielonego powodowi przez żonę (k. 463), zarysu umowy handlowej (k. 132), listu intencyjnego (k. 133), wydruku z księgi przychodów i rozchodów i rejestru vat (k. 759-779), księgi przychodów i rozchodów, deklaracji podatkowych i rejestru VAT (załączniki), projektów umów (k. 392-404). Sąd uznał dowody z w/w dokumentów za całkowicie wiarygodne albowiem strony nie kwestionowały ich autentyczności i prawdziwości zawartych w nich twierdzeń. Zarówno powód jak i pozwany nie kwestionowali faktu zawarcia w/w umów i ich treści różnili się co najwyżej w ocenie znaczenia ich postanowień. Strony nie kwestionowały również prawdziwości dokumentów dotyczących spraw księgowych firmy prowadzonej przez żonę powoda. Pozwany nie kwestionował również autentyczności pełnomocnictwa jakie posiada powód do działania w imieniu swojej żony w związku z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą. Strony potwierdziły również fakt prowadzenia rozmów mających na celu zawarcie jednej z w/w projektowanych umów dotyczących dalszej współpracy. Spór między stronami w tym zakresie ograniczał się do przyczyn z powodu, których umowy nie zostały zawarte, okoliczność ta nie rzutuje natomiast w żaden sposób na autentyczność tych projektów.

Za wiarygodne Sąd uznał również faktury i dyspozycje wypłat (k. 12-33, 35-38), pokwitowanie pozwanego (k. 34), pokwitowanie odbioru pieniędzy za sprowadzenie samolotu oraz faktury tego dotyczące (k. 415-433). W ocenie Sądu w/w dokumenty stanowią wiarygodny dowód w sprawie. Pozwany nie kwestionował autentyczności w/w dokumentów. Podkreślał jedynie, że w okresie współpracy z powodem podpisywał na jego prośbę różne dokumenty nie przywiązując do tego większej wagi. Jak to zostało już wcześniej wskazane zeznania pozwanego w tym zakresie nie zasługują na wiarę jako sprzeczne z doświadczeniem życiowym. Wskazać również należy, że w odpowiedzi na pozew pozwany nie kwestionował poniesienia przez pozwanego wydatków będących przedmiotem sporu z wyjątkiem kwoty 2.000 USD wskazanych w pkt 1 zestawienia załączonego do pozwu, której to kwoty nie dotyczył żaden z w/w dokumentów. Pozwany podnosił wprawdzie, że żądania powoda dotyczą w części kwot z tytułu sprowadzenia dla powoda samolotu do Polski oraz kosztów serwisu tego samolotu nie przedstawił jednak na to, żadnych wiarygodnych dowodów i nie zakwestionował również wskazanych wyżej dokumentów z (k. 415-433) wskazujących na to, że należności z tego tytułu nie są tożsame z żądaniem powoda.

Jednocześnie wskazać należy, że wiarygodność w/w dowodów z dokumentów dotyczących nakładów poczynionych przez powoda potwierdzają także pośrednio zeznania świadków A. C., A. B., L. P. (1), L. W. (1) a także w pewnym stopniu zeznania samego pozwanego, który przyznał, że zdarzały się sytuacje gdy otrzymywał od powoda pieniądze na pokrycie ponoszonych kosztów.

Za wiarygodne Sąd uznał przedstawione przez powoda dowody z dokumentów dotyczących odbycia przez niego kursu instruktorskiego i jego kosztów (k. 272-274, 278-282) albowiem powód nie kwestionował faktu odbycia przez pozwanego tego szkolenia i jego kosztów podnosząc tylko zasadnie, że nie były to wydatki związane z realizacją umowy stron.

W ocenie Sądu przedstawione przez pozwanego liczne rachunki, faktury, wydruki operacji kartami kredytowymi, zamówienia na części i narzędzia nie stanowią wiarygodnych dowodów poniesienia przez pozwanego wydatków wskazanych w tych dokumentach w związku z wykonaniem umowy stron. Nie kwestionując autentyczności tych dokumentów wskazać należy, że brak jest dowodów na to, że wydatki te zostały poczynione w związku z umową stron a w niektórych wypadkach, że pozwany poniósł je z własnych środków. Jak to zostało już wcześniej wskazane z dowodów z dokumentów –poleceń przelewów, pokwitowań pozwanego oraz z zeznań świadków uczestniczących w szkoleniach a także częściowo z zeznań pozwanego i powoda wynika, że powód kilkakrotnie przekazywał pozwanemu pieniądze bądź w gotówce bądź w formie przelewów bankowych na pokrycie kosztów wydatków dokonywanych przez pozwanego. Pozwany nie wykazał, że dokumenty, które przedłożył dotyczą wydatków związanych z realizacją umowy stron. Pozwany ograniczył się do przedstawienia szeregu dokumentów w wielu wypadkach bez tłumaczenia na język polski starając się sprawić w ten sposób wrażenie poniesienia wielkich wydatków. W ocenie Sądu wydatki te z wyjątkiem wydatków na zakup narzędzi o wartości 2755,64 USD nie były w ogóle dokonane w związku z umową stron ewentualnie pokryte zostały ze środków, które pozwany otrzymał od powoda. Świadczą o tym zeznania świadków L. W. i B. B.. Szczególnie istotne są zeznania świadka W., z których wynika, że współpraca między (...) a pozwanym została zerwana z uwagi na niewywiązanie się przez pozwanego z obowiązku dostarczenia niezbędnych narzędzi, oprzyrządowania i dokumentacji a wartość tego co zostało dostarczone nie przekraczała 3.000 USD.

Za niewiarygodne Sąd uznał przygotowane przez pozwanego zestawienie jego wydatków (k 792-793). Zestawienie to obejmuje różne kwoty nie potwierdzone żadnymi wiarygodnymi dowodami. Jednocześnie w zestawieniu tym wyszczególnione są kwoty, które niewątpliwie stanowią wydatki dokonane przez powoda lub przez pozwanego przy wykorzystaniu środków pozwanego co wynika z pozostałych przeprowadzonych w sprawie dowodów.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd nie brał pod uwagę przedstawionych przez powoda własnych notatek i wycień albowiem zostały one wytworzone wyłącznie w celu uwiarygodnienia innych dowodów przedstawionych przez powoda i nie mogą być traktowane jako samodzielne dowody w sprawie. Podobnie Sąd nie brał pod uwagę przedstawionych przez powoda dokumentów mających wskazywać na nierzetelność pozwanego wobec powoda w zakresie ich kontaktów jakie miały miejsce po zawarciu przez pozwanego umowy z (...) albowiem dowody te nie dotycząc bezpośrednio przedmiotu sporu.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd pominął przy ustalaniu stanu faktycznego również dowody z opinii biegłego z dziedziny eksploatacji techniki lotniczej na okoliczność zasadności wydatków poniesionych przez strony w związku z z tworzeniem centrum serwisowego samolotów Cirrus. Dowód ten był zbędny z punktu widzenia rozliczeń stron albowiem jak wynika z wniosków opinii z technicznego punktu widzenia większość wydatków stron była nieuzasadniona. Dla oceny zasadności roszczeń powoda i wzajemnych rozliczeń stron istotne natomiast jest rzeczywiste poniesienie wydatków i uzgodnienia stron co do konieczności ich poniesienia.

Podobnie Sąd nie brał pod uwagę opinii biegłego z dziedziny nauk ekonomicznych i księgowości na okoliczność wysokości uzasadnionych wydatków stron. Opinia ta w ocenie Sądu była nieprzydatna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy albowiem dokonywała tylko oceny wydatków z punktu widzenia ich prawidłowości w świetle zasad rachunkowości. Podstawą rozliczeń stron są natomiast ich rzeczywiste wydatki niezależnie od prawidłowości sporządzenia potwierdzających je dokumentów z punktu widzenia zasad rachunkowości.

Sąd zważył co następuje:

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd uznał żądanie powoda za częściowo uzasadnione. W pierwszej kolejności dla oceny zasadności żądań powoda konieczne było ustalenie charakteru łączącego strony stosunku prawnego i określenie materialnoprawnych podstaw żądania. Powód w pozwie nie wskazał podstawy prawnej swojego żądania jednak podnoszone przez niego okoliczności faktyczne po ich zweryfikowaniu w toku postępowania dowodowego umożliwiły jej określenie.

Powód w pozwie powoływał się na fakt zawarcia przez strony umowy z 14.07.2010 r, której przedmiotem było ustalenie wzajemnej współpracy stron w negocjacjach z (...) Zakładami (...) SA w B., która była jednocześnie umową przedwstępną spółki jawnej. Ustalenia poczynione w toku postępowania dowodowego wskazują, że strony przed podpisaniem w/w umowy zawarły umowę ustną, której przedmiotem było zawarcie niezbędnych umów mających na celu utworzenie w B. centrum serwisowego samolotów Cirrus. Centrum serwisowe zgodnie z zamierzeniami stron miało być utworzone na terenie (...) nr 2 w B. i prowadzone we współpracy z (...). W związku z tym w/w "porozumienie" z 14.07.2010 r nie stanowiło samodzielnej umowy a jedynie miało na celu skonkretyzowanie jednego z elementów łączącej strony umowy ustnej. W związku z tym postanowienia zawarte w w/w porozumieniu stanowią tylko jeden z elementów łączącej strony umowy ustnej.

Ustalenia poczynione w toku postępowania wskazują, że strony zawarły umowę w formie ustnej w której postanowiły prowadzić negocjacje i dokonywać czynności mających na celu stworzenie warunków do utworzenia wspólnie centrum serwisowe samolotów cirrus w Polsce. Strony nie określiły precyzyjnie zakresu swoich praw i obowiązków wynikających z tej umowy. Zarówno powód jak i pozwany mieli podejmować działania niezbędne do utworzenia tego centrum tj uzyskać stosowną zgodę producenta samolotu, zgromadzić niezbędne narzędzia, oprzyrządowanie i dokumentacje a także doprowadzić do zawarcia umowy z (...) nr 2 w B., na terenie których centrum miało zostać utworzone. Każda ze stron podejmowała działania zmierzające do tego celu. Z uwagi na to, że pozwany zamieszkuje na terenie USA miał on zajmować się kontaktami z producentem samolotu. Strony w swojej umowie nie określiły również precyzyjnie zasad ponoszenia wydatków związanych z realizacją umowy ani sposobu rozliczenia tych wydatków i przyszłych dochodów. Ustaliły tylko, że wydatki i dochody będą dzielone po połowie.

Powyższe okoliczności wskazują, że strony zawarły umowę nienazwaną zblizoną do umowy spółki cywilnej. Wskazuje na to zarówno cel umowy jak i sposób jej realizacji. Strony zawarły umowę w celu osiągnięcia wspólnego celu w postaci zawarcia umów niezbędnych do utworzenia centrum serwisowego samolotów cirrus. W związku z tym bezpośredni cel umowy ustnej stron nie był celem gospodarczym lecz miał umożliwić osiągnięcie celu o charakterze gospodarczym w okresie późniejszym albowiem strony docelowo planowały prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na serwisowaniu samolotów. Działalność ta miała być jednak prowadzona w formie spółki jawnej a nie cywilnej a więc po osiągnięciu celu ustnej umowy stron. Porozumienie z 14.07.2010 stanowiące element umowy przewidywało tylko utworzenie przez strony spółki jawnej, która miała następnie we współpracy z (...) prowadzić centrum serwisowe. (...) spółki jawnej było ostatnim etapem realizacji ustnej umowy stron. Z tej przyczyny umowa stron nie jest umową spółki cywilnej w rozumieniu art. 86o § 1 kc ale umową nienazwaną zblizoną do umowy spółki cywilnej. W związku z tym w przedmiotowej sprawie do oceny zasadności roszczeń powoda należy odpowiednio zastosować przepisy dotyczące spółki cywilnej.

Wbrew stanowisku strony powodowej porozumienia z 14.07.2010 r nie można traktować jako umowy przedwstępnej spółki jawnej albowiem nie zawiera ono elementów przedmiotowo istotnych umowy spółki jawnej. Porozumienie z 14.07.2010 r nie określa w swojej treści wkładów jakie miały być wniesione przez strony do spółki jawnej i ich wartości, czasu trwania spółki. Ponadto z zeznań samych stron nie wynika aby powyższe porozumienie było przez traktowane jako umowa przedwstępna spółki jawnej. Wobec powyższego w ocenie Sądu porozumienie z 14.07.2010 należy traktować wyłącznie jako element łączącej strony umowy ustnej.

Z uwagi na podnoszone w toku procesu zarzuty, z których wynikało, iż w ocenie powoda pozwany działał z zamiarem oszukania powoda Sąd ocenił również czy w przedmiotowej sprawie podstawą prawą roszczeń nie mogą być przepisy

o odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych. Jak to zostało już wcześniej wskazane wyniki postępowania dowodowego nie dają podstaw do uznania, że pozwany działał w złej wierze z zamiarem wyłudzenia od powoda pieniędzy. W przekonaniu Sądu wyłączną przyczyną sporu stron był brak precyzyjnej umowy w sposób jednoznaczny określający zasady wykonania umowy i planowane w związku z tym wydatki. Jak bowiem ustalono współpraca stron została zakończona dopiero w wyniku braku porozumienia w zakresie wzajemnych rozliczeń. W tej sytuacji brak było podstaw do uznania, że roszczenia powoda należy traktować jako roszczenie naprawienia szkody wynikającej z tytułu czynu niedozwolonego.

Mając na względzie powyższe okoliczności zasadność roszczeń powoda Sąd oceniał stosując do umowy stron odpowiednio przepisy art. 860 kc i n.

Jak ustalono strony nie określiły w umowie wielkości swoich wkładów ograniczając się do ustalenia, że wszelkie wydatki i dochody będą ponoszone po połowie. Nie zaplanowano również nawet w ogólnym zakresie jakie wydatki będą wiązać się z realizacją umowy ani który ze współników będzie je finansował. W konsekwencji wszelkie koszty związane z wykonaniem umowy były pokrywane na bieżąco praktycznie w całości przez powoda J. S.. Powód albo bezpośrednio pokrywał koszty ewentualnie przekazywał pozwanemu środki na ich pokrycie.

Jak ustalono powód poniósł wydatki związane ze szkoleniami mechaników we Francji i w Stanach Zjednoczonych (kompozyty), zakupił banery reklamowe producenta samolotów Cirrus oraz poniósł koszty stoiska na targach lotniczych w B.. Swoje wydatki powód opisał w załączonym do pozwu zestawieniu (k 11). W ocenie Sądu wyniki postępowania dowodowego a w szczególności przedstawione przez powoda dowody z dokumentów, zeznania powoda i zeznania świadków wskazują, że wiarygodne z pośród pozycji wskazanych w w/w zestawieniu są wydatki dotyczące szkolenia mechaników we Francji i w Stanach Zjednoczonych (kompozyty), zakupu banerów reklamowych producenta samolotów Cirrus oraz kosztów stoiska na targach lotniczych w B.. Wydatki te opisane w pkt 2,3, 5,7,9, 10. W ocenie Sądu z przedstawionych przez powoda dokumentów wynika, że koszty opisane w pkt 8 zestawienia zostały pokryte ze środków przekazanych pozwanemu i opisanych w pkt 10 zestawienia. Świadczy o tym także to, że wskazana w zestawieniu w pkt 8 kwota wyrażona w złotych nie odpowiada wskazanym w tym punkcie kwotom w dolarach USA nawet przy zastosowaniu kursu podanego przez powoda.

Za uznaniem, że powód poniósł te wydatki przemawia również stanowisko pozwanego wyrażone w odpowiedzi na pozew, w którym powód wyraźnie zaprzeczył otrzymaniu od powoda kwoty 2000 USD wskazanej w pkt 1 w/w zestawienia. W pozostałym zakresie powód nie kwestionując wydatków wskazywał na okoliczności, które jego zdaniem powodują, że nie powinny one podlegać rozliczeniu.

Łączna kwota poniesionych przez powoda wydatków związanych z realizacją umowy wyniosła 6974,40 euro (pkt 2,4,6 zestawienia), 26656,42 USD (punkty 3,5,9,10 zestawienia) oraz 24835,51 zł (pkt 7,9 zestawienia).

Fakt poniesienia przez powoda w/w wydatków w ocenie Sądu wynika z wiarygodnych dowodów z dokumentów w postaci faktur i dyspozycje wypłat (k. 12-33, 35-38), pokwitowania pozwanego (k. 34), W ocenie Sądu w/w dokumenty stanowią wiarygodny dowód w sprawie. Pozwany nie kwestionował autentyczności w/w dokumentów. Podkreślał jedynie, że w okresie współpracy z powodem podpisywał na jego prośbę różne dokumenty nie przywiązując do tego większej wagi. Jak to zostało już wcześniej wskazane zeznania pozwanego w tym zakresie nie zasługują na wiarę jako sprzeczne z doświadczeniem życiowym. Ponadto wiarygodność w/w dowodów z dokumentów dotyczących nakładów poczynionych przez powoda potwierdzają także pośrednio zeznania świadków A. C., A. B., L. P. (1), L. W. (1) a także w pewnym stopniu zeznania samego pozwanego, który przyznał, że zdarzały się sytuacje gdy otrzymywał od powoda pieniądze na pokrycie ponoszonych kosztów.

W ocenie Sądu brak było natomiast podstaw do uznania, że wydatki poniesione przez powoda obejmują także kwotę 2000 USD, którą miał przekazać pozwanemu (pkt 1 zestawienia) albowiem brak wiarygodnych dowodów na przekazanie tej kwoty a pozwany zaprzeczył tej okoliczności. Ponadto jak to zostało już wcześniej wskazane w ocenie Sądu powód dwukrotnie ujął w swoim zestawieniu kwoty przekazane powodowi w związku ze szkoleniami w USA

(w pkt 8 i 10) i z tej przyczyny za wiarygodne Sąd uznał tylko wydatki opisane w pkt 10 przyjmując, że są tożsame z wydatkami z pkt 8 zestawienia.

Pozwany podnosił zarzut, że wydatki związane z udziałem w targach lotniczych w B. były nieuzasadnione. W ocenie Sądu biorąc pod uwagę fakt, że strony planowały otwarcie centrum serwisowego w B. na terenie (...) nr 2, na którego terenie odbywały się również w/w targi świadczy o tym, że wydatki z tym związane stanowiły element realizacji umowy stron albowiem udział w targach miał znaczenie z punktu widzenia celów reklamowych i marketingowych planowanego przedsięwzięcia gospodarczego.

Zarzut pozwanego, że banery reklamowe były zamówione przez powoda i to jego obciążają koszty ich zakupu nie jest zasadny. Jak wynika z wiarygodnych zeznań powoda, którym pozwany nie zaprzeczał firma (...) wymagała aby powodowie planując otwarcie centrum serwisowego zakupili od niej banery reklamowe. Okoliczność ta świadczy o tym, że wydatki z tego tytułu były konieczne do osiągnięcia celu przewidzianego umową stron.

Pozwany w odpowiedzi na pozew podnosił również, że zwrotu wydatków dotyczących szkoleń mechaników będących pracownikami (...) powód powinien domagać się od tych zakładów. Stanowisko pozwanego w tym zakresie jest nieuzasadnione. Okolicznością bezsporna między stronami był fakt, że do otwarcia centrum serwisowego konieczne było posiadanie przeszkolonych w obsłudze samolotów Cirrus mechaników. W tej sytuacji fakt, że strony zdecydowały się w celu zrealizowania swojego zamierzenia gospodarczego na współpracę z (...) i w konsekwencji na przeszkolenie pracowników tych zakładów nie daje podstaw do obciążania kosztami szkoleń (...).

Zarzuty pozwanego dotyczące rzekomego zaliczenia przez powoda do kosztów poniesionych w związku z realizacją umowy stron także kosztów sprowadzenia samolotu i kosztów jego serwisu we Francji są całkowicie niewiarygodne i nie poparte żadnymi dowodami. Jednocześnie jak to zostało szczegółowo omówione wcześniej, zeznania pozwanego są w tym zakresie całkowicie niewiarygodne.

Pozwany podnosił również, że w związku z realizacją umowy poniósł wydatki przewyższające wydatki powoda. W związku z tym, że umowa stron stanowi umowę nienazwaną zbliżoną do umowy spółki cywilnej dla oceny wzajemnych rozliczeń stron należało także wziąć pod uwagę wydatki poniesione przez pozwanego.

Wyniki postępowania dowodowego dały podstawy do przyjęcia, że wydatki pozwanego ograniczyły się do zakupu narzędzi o wartości 2755,64 USD. Fakt poniesienia przez pozwanego wydatków takiej wysokości nie był kwestionowany przez powoda oraz znalazł potwierdzenie w zeznaniach świadka L. W..

Pozwany nie udowodnił natomiast poniesienia innych wydatków na cele związane z wykonaniem umowy. Wskazać należy, że pozwany nie określił nawet jednoznacznie wysokości tych wydatków ograniczając się do nadesłania szeregu różnych dokumentów. W ocenie Sądu dowody te nie mogły stanowić wiarygodnego dowodu w sprawie z przyczyn wskazanych w części uzasadnienia poświęconej omówieniu wiarygodności dowodów stron.

Jednym z wydatków, pozwanego, który nie był kwestionowany przez powoda był koszt ukończenia przez pozwanego kursu instruktorskiego dla pilotów samolotów Cirrus. W ocenie Sądu koszty tego szkolenia nie mogą być jednak uznane za niezbędne do osiągnięcia zamierzonego przez strony celu umowy. Wskazać należy, że jest mało prawdopodobne aby pozwany mieszkający na stałe w USA przyjeżdżał do Polski za każdym razem gdy zachodziłaby potrzeba dokonania oblotu samolotu Cirrus po wykonaniu prac serwisowych. Działanie takie byłoby nieracjonalne i generowało dodatkowe nieuzasadnione koszty obniżające dochody stron. Ponadto pozwany nie przedstawił żadnych dowodów na to, że oblot samolotu po wykonaniu prac serwisowych może wykonać wyłącznie pilot mający uprawnienia instruktorskie.

Z uwagi na charakter umowy stron do rozliczeń stron należy odpowiednio zastosować przepisy dotyczące rozliczeń wspólników spółki cywilnej. W pierwszej kolejności w ocenie Sądu nie można uznać, że nie doszło do osiągnięcia zaplanowanego celu umowy z tego tylko powodu, że umowa z (...) nr 2 w B. została podpisana tylko przez pozwanego. Czynność ta stworzyła warunki niezbędne do otwarcia centrum serwisowego samolotów cirrus w B.. Umowa ustna ani

porozumienie z 14.07.2010 nie daje jednoznacznych podstaw do przyjęcia, że dla kontynuowania współpracy stron warunkiem koniecznym było podpisanie umowy z (...) zarówno przez powoda jak i pozwanego. Niewątpliwie umowa jaką pozwany zawarł z (...) przewidywała możliwość przeniesienia na utworzoną przez strony spółkę jawną wszelkich praw i obowiązków obciążających pozwanego w wyniku zawarcia umowy z (...). Ostatecznym celem umowy stron, wyrażonym w porozumieniu stron z 14.07.2010 r było natomiast zawarcie umowy spółki jawnej i podjęcie przez nią działalności gospodarczej. Fakt, iż ostatecznie powód i pozwany nie utworzyli tej spółki i nie osiągnęli ostatecznego celu swojej umowy tj podjęcia w/w działalności gospodarczej w formie spółki jawnej był w ocenie Sądu spowodowany wyłącznie brakiem porozumienia stron co do sposobu rozliczenia poniesionych do momentu zawarcia umowy z (...) wydatków a nie faktem pominięcia w umowie z (...) powoda.

Konsekwencją braku porozumienia w stron w w/w kwestii było nie zawarcie umowy spółki jawnej i zaprzestanie dalszej współpracy. D. więc w ocenie Sądu do wypowiedzenia przez powoda łączącej strony umowy. Wprawdzie powód nie nadał temu wypowiedzeniu żadnej szczególnej formy to jednak z uwagi na to, że umowa stron była umową ustną nie było to wymagane. Zgodnie natomiast z przepisem art. 60 kc z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny. Odmowa zawarcia umowy spółki jawnej i zerwanie dalszej współpracy z pozwanym w ocenie sądu w sposób jednoznaczny ujawniała wolę wypowiedzenia przez powoda umowy łączącej go z pozwanym.

W związku z wypowiedzeniem umowy konieczne stało się rozliczenie wydatków poniesionych przez strony. Okolicznością bezsporną jest, że strony przewidziały, że wydatki jak i planowane w przyszłości dochody będą dzielone po połowie. Przyjęta przez nich zasada odpowiada regulacji przepisu art. 867 § 1 kc zgodnie z którym w braku odmiennych ustaleń w umowie spółki każdy ze wspólników na równe udziały w zyskach i stratach spółki.

Jak wykazało postępowanie dowodowe powód i pozwany nie osiągnęli żadnych dochodów w związku realizacją łączącej ich umowy, powstały wyłącznie straty wynikające z poniesionych wydatków. Jak to zostało już wcześniej wskazane powód poniósł wydatki w wysokości 6974,40 euro, 26656,42 USD oraz 24835,51 zł (pkt 7,9 zestawienia). Wydatki poniesione przez pozwanego wyniosły 2755,64 USD.

Powód swoje żądanie wyraził w walucie polskiej. Z uwagi na to, że zgodnie z przepisem art. 358 § 1 kc dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej o ile ustawa, orzeczenie sądu lub czynność prawna nie zastrzega spełnienia świadczenia w walucie obcej Sąd stosownie do art. 358 § 2 kc wartość w walucie polskiej powyższych kwot ustalił wg średniego kursu NBP z dnia wymagalności roszczenia przyjmując za dzień wymagalności dzień wniesienia pozwu – 11.05.2011. W tym dniu kurs euro wynosił 3,9193 zł a kurs dolara 2,7201 zł. Po uwzględnieniu powyższych kursów wartości dolara i euro wydatki powoda wyniosły łącznie 134.678,38 zł a wydatki pozwanego 7495,62 zł. Łącznie wydatki poniesione przez powoda i pozwanego wyniosły 142.174 zł. Zgodnie z przyjętą przez strony zasadą udziału w stratach każdego z nich obciąża 1/2 części w/w kwoty tj kwota 71.087 zł. Z uwagi na to, że pozwany poniósł wydatki znacznie mniejsze od powoda powinien on zwrócić powodowi różnicę między wydatkami poniesionymi przez powoda -134.678,38 zł a udziałem każdej ze stron w stratach 71.087 tj kwotę 63.591,38 zł.

W toku procesu pozwany wskazywał, że powód niektóre z poniesionych wydatków księgował jako wydatki firmy prowadzonej przez żonę powoda. Powód nie kwestionował tego faktu i przedstawił dokumenty w postaci księgi przychodów i rozchodów gdzie wydatki te były księgowane. Powyższy fakt, nie daje jednak w ocenie sądu podstaw do obniżenia kwoty przysługującej powodowi od pozwanego. Wskazać należy, że strony w swojej umowie nie uregulowały tej kwestii i w związku z tym każda ze stron miała obowiązek uczestniczenia w wydatkach niezależnie od tego w jaki sposób później były one rozliczane dla celów podatkowych. Pozwany wiedział o tym, że część pieniędzy przeznaczanych przez powoda na pokrywanie kosztów związanych z umową stron księgowana jest jako wydatki firmy żony powoda i akceptował to mając świadomość jaka jest zasada ponoszenia wydatków wynikająca z umowy. Ponadto strona pozwana nie sprecyzowała jaką kwotę powód odzyskał w ten sposób w wyniki zmniejszenia należności podatkowych firmy jego żony.

Przeprowadzone w sprawie dowody dają podstawy wyłącznie do stwierdzenia, że niektóre wydatki były księgowane jako wydatki firmy żony powoda nie dają jednak podstaw do ustalenia w sposób nie budzący wątpliwości czy a jeżeli tak to jakie kwoty zostały w ten sposób odzyskane. Brak również podstaw do przyjęcia, że firma żony powoda odzyskała podatek vat albowiem jak wynika z zeznań powoda należności dochodzone pozwem są wartościami netto. Z rejestru VAT firmy żony powoda wynika natomiast, że była jedna faktura wewnętrzna, w której odnotowano należność mogącą mieć związek z umową stron (faktura nr (...)) na kwotę 360,60 euro. Jednak biorąc pod uwagę, że powód serwisował we Francji swój samolot i ponosił koszty tego serwisu niezależnie od kosztów szkolenia mechaników nie jest na tej podstawie możliwe stwierdzenie, że faktura ta dotyczy kosztów będących przedmiotem niniejszej sprawy. Ewentualna ocena wpływu powyższych rozliczeń na wysokość zobowiązań podatkowych powoda lub jego żony wiązałaby się z potrzebą dokonania pełnej analizy przedstawionej dokumentacji księgowej co wymaga posiadania wiadomości specjalnych, strony nie wносиły natomiast w tym zakresie stosownych wniosków dowodowych.

W toku procesu strona pozwana podnosiła, że powód nie posiad czynnej legitymacji procesowej albowiem przedstawione jako dowody w sprawie faktury wystawiane były przez żonę powoda K. S. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...). P.U.H. (...) i to z jej rachunku bankowego przekazywane były pozwanemu pieniądze. W ocenie Sądu powyższy zarzut jest nieuzasadniony. Jak ustalono w toku postępowania firma prowadzona przez żonę powoda jest firmą rodzinną i powód posiada pełnomocnictwo do działania w imieniu swojej żony, uprawniony jest też do dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku firmowym. Okolicznością bezsporną był również fakt, że stronami umowy, której wykonanie było przedmiotem sporu byli wyłącznie powód i pozwany. W tej sytuacji powód J. S. jako strona w/w umowy jest niewątpliwie legitymowany do występowania z roszczeniami związanymi z zawarciem i wykonaniem tej umowy. Pochodzenie środków pieniężnych wykorzystywanych przez powoda w związku z realizacją umowy a także sposób ich księgowania i rozliczania zobowiązań podatkowych nie wpływa na legitymację procesową powoda. Tylko w sytuacji gdyby stroną umowy, której sprawa dotyczy była K. S. reprezentowana przez męża J. S., J. S. nie miałby czynnej legitymacji procesowej, taka sytuacja jednak w przedmiotowej sprawie nie zachodzi. Fakt księgowania niektórych wydatków jako kosztów firmy prowadzonej przez żonę powoda może mieć natomiast znaczenie wyłącznie w sferze administracyjnoprawnej.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 867 § 1 kc w zw. z art. 860 § 1 kc i art. 353¹kc zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 63.591,38 zł z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 11.05.2011 do dnia 31.12.2015 r i odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 1.01.2016 do dnia zapłaty. W pozostałej części powództwo zostało oddalone z powodu wskazanych wyżej okoliczności.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. zgodnie z żądaniem powoda. Jednocześnie różnicując zasądzone odsetki na odsetki ustawowe i odsetki ustawowe za opóźnienie Sąd miał na względzie obowiązującą w chwili wyrokowania treść art. 481 kc.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów i zasądzone od pozwanego na rzecz powoda z tytułu zwrotu kosztów procesu kwotę 7694,58 zł. Powód wygrał proces w 43% natomiast pozwany 57%. W związku z procesem powód poniósł wydatki w łącznej kwocie 22689 zł, na którą składają się opłata od pozwu 7436 zł, opłata od apelacji (...), zaliczka na koszty opinii 1500 zł koszty wynagrodzenia pełnomocnika powoda z pierwszą instancją 3617 zł i wynagrodzenie pełnomocnika za postępowanie przed sądem apelacyjnym 2700 zł. Koszty pozwanego wyniosły 3617 zł i obejmują wynagrodzenie pełnomocnika procesowego. W związku z tym pozwany powinien zwrócić powodowi kwotę 7694,58 zł stanowiącą różnicę poniesionych przez strony kosztów z uwzględnieniem stopnia w jakim każda z nich wygrała proces ($22.689 \times 43\% = (...),27$; $(...) 57\% = 2061,69$, $(...),27 - 2061,69 = 7694,58$ zł).

SSO Wojciech Rybarczyk